

NİSAN
2013
SAYI 18

kadınlarla mor bülten

**HAKLARIMIZ VAR! KİTAPÇIKLARI YENİLENDİ VAKAD'A KAPATMA DAVASI
KADINA KARŞI ŞİDDET BM GÜNDEMİNDE 8 MART HABERLERİ
KADINA KARŞI ŞİDDETLE MÜCADELE AÇISINDAN ŞÖNİM'LER**

KADININ İNSAN HAKLARI –
YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ

Bu Sayı

Merhaba sevgili *Kadınlarla Mor Bülten* okuyucuları, Yılın ilk sayısıyla karşınızdayız. Bu sayıda her zaman olduğu gibi yerel, ulusal ve uluslararası kadın hareketinden ve kadının insan hakları alanından pek çok habere yer verdik. İlerleyen sayfalarda Dernek'ten güzel haberleri, eğitimcilerimizden ve katılımcılarımızdan gelen KİHEP haberlerini, Türkiye'den ve dünyadan kadın haberlerini okuyabilir, yasal haklarımızla ilgili ayrıntılı bilgiye ulaşabilirsiniz.

8 Mart sonrasında çıkan bu sayıda elbette 8 Mart haberleri de eksik değil. 8 Mart haberlerinin ardından son aylarda hem kadın hareketinin hem de hükümetin gündemini en fazla meşgul eden konulardan biri olan ŞÖNİM'lere yakından bakıyoruz. Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nın düzenlediği çalıştaydan notlar ve sevgili Pınar İlkaracan'ın sunumundan dünyada kadına karşı şiddetle mücadele yollarını sizlerle paylaşıyoruz. Önümüzdeki sayıda artık birinci yılını dolduran şiddet yasasının daha kapsamlı bir değerlendirmesine yer vereceğimizi de şimdiden duyuralım.

Bu yıl 57'incisi düzenlenen Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu oturumunu ve Hindistan'daki tecavüz karşıtı protestoları da unutmamak. Hukuk köşesi'nde ise yeni aile konutu şerhi düzenlemesiyle birlikte oturduğumuz evle ilgili haklarımızı tartışıyoruz.

Mor Bülten'in 18'inci sayısını beğenmeniz dileğiyle...

Deniz Kaynak
Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği

İÇİNDEKİLER

2 BU SAYI

3 BİZDEN HABERLER

- 3 AWID Forum'un En Çok Beğenilenlerindeyiz
- 3 *Haklarımız Var!* Kitapçıkları Yenilendi

4 KİHEP'TEN HABERLER

- 4 Hatay'da Beşinci KİHEP Grubu
- 4 Adnan Menderes Üniversitesi'nde KİHEP Konferansı
- 5 Adalet, Özgürlük, Eşitliğe Ulaşana Kadar Suları Durultmuyoruz!

- 5 Çanakkale'de 8 Mart Etkinlikleri

- 6 Eskişehir'de 8 Mart

- 6 Bir Kadının Gözünden KİHEP

- 7 Bir KİHEP Grubunun Ardından

8 KADIN HAREKETİNDEN

- 8 Hukuk, Sosyal Politika ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Açısından ŞÖNİM'ler

- 9 VAKAD'a Kapatma Davası

10 KADINLAR VE ÖRGÜTLENME

- 10 KARYA Kadın Derneği

11 MOR MİZAH

12 DÜNYADAN

- 12 Kadına Karşı Şiddet BM Gündeminde

- 13 Tecavüze Karşı Binlerce Kadın Yürüdü

14 HAKLARIMIZ, YASALAR, YARGI KARARLARI

- 14 Aile Konutu Şerhi İçin Yeni Düzenleme

14 HUKUK KÖŞESİ

- 14 Oturduğunuz Evle İlgili Yasal Haklarınız Var

16 HAKLARIMI ÖĞRENMEK VE DANIŞMAK İÇİN NERELERE BAŞVURABİLİRİM?

Kadınlarla Mor Bülten'e katkıda bulunan **İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı**'na (Swedish International Development Cooperation Agency – SIDA) teşekkür ederiz. • *Kadınlarla Mor Bülten* 4 Aylık KİHEP İletişim Bülteni Sahibi: Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği • Sorumlu Müdür ve Yazı İşleri Müdürü: Zelal Bedriye Ayman • Yayına Hazırlayanlar: Deniz Kaynak, Fulya Ayata • Katkıda Bulunanlar: Derya Kaya, Ebru Batık, Karın Ronge, Merve Ağın, Sabâ Esin, Seval Yılmaz, Zelal B. Ayman • Kapak Fotoğrafları: VAKAD (sol üst), • Zekiye Şimşek (sağ üst), • Deniz Kaynak • İletişim Adresi: İnönü Cad. Saadet Apt. No:29/6 Gümüşsuyu 34437 İstanbul - (212) 2510029 newways@wwhr.org • Grafik Tasarım: MYRA • Baskı: İmak Ofset Basım Yayın San. Ve Tic. Ltd. Şti. Atatürk Cad. Göl Sok. (İtfaiye karşısı) No : 1 Yenibosna Bahçelievler/İSTANBUL-TÜRKİYE

• *Mor Bülten*'e internet sitemizdeki yayınlar bölümünden de ulaşabilirsiniz: www.kadinininsanhaklari.org

• *Bu bültende yayımlanan yazı ve fotoğraflar sahibinden izinsiz kullanılamaz.*

Bizden Haberler

Jaya Sharma ve Stella Nyanzi'nin de konuşmacı olarak katıldığı panelde kadın cinselliğine olumlu bir yaklaşımın kadınların güçlenmesine katkısı incelendi. (Fotoğraf: Deniz Kaynak)

AWID Forum'un En Çok Beğenilenlerindeyiz

Kadınlarla Mor Bülten okurlarının hatırlayacağı gibi Nisan 2012'de, İstanbul'da gerçekleşen **Kalkınmada Kadın Hakları Derneği (The Association for Women's Rights in Development - AWID) 12. Uluslararası Forumu**'na çeşitli illerden çok sayıda KİHEP grup yönlendiricisiyle birlikte katılmıştık. Uluslararası Planlama Komitesi'nde yer aldığımız AWID Forum'da, farklı ülkelerden kadınların katılımıyla çeşitli konularda 200'den fazla oturum düzenlenmişti. Derneğimiz üyeleri bu oturumların altısında konuşmacı veya düzenleyici olarak aktif rol almıştı.

Dernek kurucularımızdan sevgili Pınar İlkkaracan'ın konuşmacı olduğu "**Zevkin Gücü – Power of Pleasure**" paneli ise katılımcıların doldurdukları değerlendirme anketleri sonucuna göre Forum'un en beğenilen 10 oturumdan biri seçildi. Bu güzel haberi sizlerle paylaşmak istedik...

Haklarımız Var! Kitapçıkları Yenilendi

Derneğimizin yasaları herkes için erişilebilir kılma amacı çerçevesinde, temel olarak Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) katılımcısı kadınlar için hazırladığı *Haklarımız Var!* kitapçıkları Şubat ayında yenilenen yüzüyle tekrar basıldı. Mart 2012'de kabul edilen 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun başta olmak üzere, değişen ve yeni çıkarılan yasalar, uluslararası sözleşmeler, cinsellik ve

doğurganlık sağlığı ve hakları alanındaki yeniliklerin yanı sıra kitapçıkların diliyle ilgili de gruptan topladığımız geribildirimler ışığında güncellemeler yaptık. İçerikle ilgili güncellemelerin haricinde kitapçıklardaki yeni çizimler sevgili Duygu Serin tarafından, yeni yayın kimliğimizin uygulaması ise Myra Tasarım tarafından yapıldı.

Güncellenmenin ardından daha önce dört kitapçıktan oluşan seri, Türk Ceza Kanunu, Medeni Kanun, Şiddet Yasası ve uluslararası sözleşmelerdeki yasal haklarımızın tek bir kitapçıkta toplanmasıyla, *Haklarımız Var!*, *Cinselliğimiz Var!* ve *Doğurganlık Haklarımız Var!* olmak üzere üç kitapçık olarak basıldı.

Haklarımız Var! serisi kadının insan haklarını basit bir dille ve yaşamdan örneklerle aktarıyor.

Hatay'da Beşinci KİHEP Grubu

Hatay ilinde bugüne kadar, grup yönlendiricimiz sevgili Cemile Güvercin Sayın'ın yürüttüğü beş KİHEP grup çalışmasıyla yaklaşık 100 kadın dayanışma ağımıza katıldı. Beşinci grubun sertifikaları tüm KİHEP gruplarının katılımıyla düzenlenen coşkulu bir törenle dağıtıldı. Törende Türk Halk Müziği dinletisi ve film gösteriminin yanı sıra KİHEP katılımcıları da kürsüden duygu ve düşüncelerini paylaştılar. KİHEP katılımcılarına sertifikalarını Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdür Yardımcısı Ali Sandıkcı verdi.

Bu güzel tören yerel televizyon kanallarında ve yazılı basında da yer aldı. (Fotoğraf: Cemile Güvercin Sayın)

Adnan Menderes Üniversitesi'nde KİHEP Konferansı

Adnan Menderes Üniversitesi öğrencileri de 5 Mart'ta gerçekleşen konferansa büyük ilgi gösterdi. (Fotoğraf: Sevim Yetkin)

Aydın'da Adnan Menderes Üniversitesi Kadın Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinlikleri kapsamında KİHEP konulu bir konferans düzenledi.

Kadınlara yönelik şiddete, istismara, kadın cinayetlerine ve çocuk gelinlere dur demek için düzenlenen konferansa, Aydın Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Kemer Toplum Merkezi'nden KİHEP grup yönlendiricimiz sevgili Sevim Yetkin de konuşmacı olarak katıldı.

KADININ İNSAN HAKLARI EĞİTİM PROGRAMI (KİHEP) NEDİR?

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP), 1995 yılında Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği (KİH-YÇ) tarafından geliştirildi. 17 yıl içinde, Türkiye'nin 52 iline ve Kıbrıs'a ulaşan programa şimdiye kadar 10 binin üzerinde kadın katıldı. 16 hafta süren KİHEP, kadınların çok çeşitli alanlarda karşılaştıkları insan hakları ihlalleri konusunda toplumsal bilinci artırarak, kadınların bu sorunlar karşısında çözümler üretmelerine yönelik donanımı kazanmalarını sağlamayı, feminist bir bilinç oluşturmayı, kadınların Türkiye'de demokratikleşme sürecine özgür ve eşit bireyler olarak katılmalarını ve kendi bağımsız örgütlenmelerini yaratmalarını desteklemeyi amaçlıyor.

Kadın Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Yrd. Doç. Dr. Ayten Can Tunalı'nın açılış konuşmasıyla başlayan konferans, Sevim Yetkin'in Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nı (KİHEP) anlatan sunumunun ardından soru-cevap bölümüyle devam etti. Konferans, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Yrd. Doç. Dr. Dilşen İnce Erdoğan'nın Sevim Yetkin'e teşekkür belgesini sunmasıyla sona erdi.

Adalet, Özgürlük ve Eşitliğe Ulaşana Kadar Suları Durultmuyoruz!

Doğuş Derya

KİHEP Grup Yönlendiricisi
FEMA Aktivisti – Kıbrıs

Hangi dilde söylenirse söylesin, dünyanın en güzel kelimeleridir “adalet, eşitlik ve özgürlük”. Ve bu kelimeleri, hangi ülkede yaşarsa yaşasın en çok kadınlar sever... En çok kadınlar mahrum edilmiştir çünkü bu kelimelerin temsil ettiği değerlerden.

Biz Kıbrıslı kadınların bu kelimelere sevdası, biraz da yarım asırdan fazla bir süredir milliyetçilik, ayrımcılık ve yok sayılma ile baş etmeye çalışan minik bir adadan ses vermeye çalışmamızdır. Sesimizi, çözümümüzü tarihe gömmeye çalışan militarist ve ataerkil yönetimlere nazire, bu yıl da suları durultmadık. Sadece 8 Mart değil, 8 Mart'a doğru giden iki aylık süreç de oldukça zorlu, acılı ama bir o kadar da güçlendirici geçti bizler için.

Yürüdüğümüz sokaklardaki ayak izlerimiz soğumadan bir kız kardeşimizin ölüm haberi geldi. Kocasının sistematik şiddetine maruz kalan, ölümle tehdit edilen ve defalarca polise şikâyetinde bulunduğu halde hiçbir şekilde korunmayan Aşkın'ın, bir sabah kocası tarafından vurulduğunu duyduk. Ölümün dili sessizliktir ya hani, çığlığımızı ölüm sessizliğine sığdıramadık bir türlü, kadınlar olarak biz omuz verdik Aşkın'ın tabutuna. Böyle bir şey Kıbrıs'ta ilk defa oluyordu, “Umarız da son olur” dememizin ardından erkek egemenliğinin kalemşor bekçileri saldırmaya başladı bizlere.

Kamusal alanda FEMA'ya (Feminist Atölye) yönelttikleri hakaret ve suçlamaların kadınları ürkütüp geri çekilmeye iteceğini beklerken onlar, Kuzey Kıbrıs'ın dört bir yanından ses vermeye başladı kadınlar. “Ben tacize uğruyorum”, “Ben de dayak yiyorum”, “Ben tecavüze uğruyorum”, “Tehdit ediliyorum ve artık susmak istemiyorum” diyen onlarca kadın, o güne dek üzerlerine zorla giydirilen korku, çekince, utanma elbiselerinden soyunup konuşmaya başladı. Yıllardır Kıbrıs'ta kadına yönelik şiddet olmadığını savunan medya ve siyasetçilerin gündemine yıldırım gibi girdi “Kıbrıs'ta kadına yönelik şiddet”. Cümleler paragraflara, paragraflar demeçlere, demeçler dans adımlarına bağlandı. “1 milyar kadının dans etmesi devrimdir” diyen 14 Şubat V-day gününde, Kıbrıs'ın kuzeyinde yaşayan yüzlerce kadın “Kadına Yönelik Şiddete Son” pankartları ile Lefkoşa sokaklarında dans etti.

Kıbrıs kadın tarihi açısından tüm bu gelişmelerin, bir değişim momentine işaret ettiğini inceden inceye hissediyorduk da, nasıl bir yere evrileceğini henüz kestiremiyorduk. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü yürüyüşü, bu değişimin kadın hareketini ve feminizmi benimseyen kadınların çoğaldığına dair ilk işaret oldu. Yine onlarca örgüt ve yüzlerce

Kıbrıslı kadınlar, insan ticareti mağduru kadınların uğradığı şiddeti görünür kılmak için yürüdü. (Fotoğraf: Doğuş Derya)

kadın sokağa döküldü. Benim için en umut verici olan da, bu süreçleri sırtlamaya başlayan kadınlar arasında birçok KİHEP'li kadını görmek oldu!

Çanakkale'de 8 Mart Etkinlikleri

Filiz Mutay

KİHEP Grup Yönlendiricisi - Çanakkale

8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle, işimle de ilgili olarak sanatın evrenselliği temasını kullanarak anlamlı olduğunu düşündüğümüz sergiler ve bir televizyon programı gerçekleştirdik.

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Çanakkale Belediyesi ve Kadın Araştırma Merkezi'nin destek verdiği, 30 kadar öğretim üyesinin çalışmalarından oluşan “İnsana Saygı” isimli plastik sanatlar sergisi düzenlendi. Ayrıca, Atölye V'nin çalışmalarından oluşan ve çoğunluğu kadın sanatçılarımızın eserleri olan “Diğer Yanım” karma resim sergisi gerçekleştirildi.

Yerel kadın şairlerimizden ikisinin, kadının sanatta da ürettiğini ama her zaman var olan sıkıntıları sanat dünyası içinde de yoğun şekilde yaşadığını aktardığı bir televizyon programı yayımlandı. Programa katılan kadın şairimizin bir şiiri de FEMİNART'ın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle düzenlediği şiir yarışmasında birinci oldu.

Yaptığımız çalışmalarda her zaman kadını ön plana çıkararak, en iyi mesajların sanat yoluyla verilebileceğini düşünerek (isimlerinden de anlayacağınız şekilde) çalışmalarımızı planladık.

Bir Kadının Gözünden KİHEP

*İzmir'deki KİHEP katılımcılarımızdan sevgili Nuray Kaya'nın **HaberTürk'teki** köşesinde, 7 Şubat 2013 tarihinde kaleme aldığı yazıyı sizlerle paylaşıyoruz.*

Nuray Kaya

KİHEP Katılımcısı – İzmir

Kısa adı KİHEP olan Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'yla ilgili bir yazı yazmıştım Kasım ayında. Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nin projelendirdiği, gönüllü kadınlar, kurumlar ve derneklerle bir çığa dönüşen eğitimdi bu. Taşın altına elini koyanlar, ancak bilinçli ve bilgili kadınlarla yaşamın gerçek değerini bulacağına inanmıştı. O inanç, yaşadığımız olumsuzlukların kader, alın yazısı olarak ezberletildiği bir toplumda; bugün, 10 bin kadının nice yarasına merhem oldu. Olmaya da devam ediyor. 16 haftalık eğitimin içinde kadının anayasal hakları, iletişim, aile içi şiddet, ekonomik haklar, çocuk eğitimi ve çocuk hakları, kadın ve cinsellik, kadın ve siyaset, feminizm gibi birçok konu başlığı var.

Ve feminizm, birçoğumuzun yanlış bildiği gibi erkek düşmanlığı değil. Bunu eğitimi alan bir kadın olarak gönül rahatlığıyla söylüyorum.

Her gün bir kadının öldürüldüğü, şiddetin âlâsını yaşadığımız canım memleketimde önce kendimizi, sonra çocuklarımızı ve ailemizi korumak için bu eğitimi mutlaka almalyız.

Eskişehir'de 8 Mart

Zekiye Şimşek

KİHEP Grup Yönlendiricisi – Eskişehir

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Eskişehir'de bu yıl da pek çok etkinlikle kutlandı. 2012 yılında personelimizin katıldığı KİHEP programının sertifikaları, Aile Danışma Merkezi'nde düzenlediğimiz küçük bir törenle katılımcılara verildi. Törene Vali Yardımcısı, İl Müdürümüz ve Yardımcıları, Kuruluş Müdürleri ve kuruluşlarda çalışan kadınlar katıldı. KİHEP'in tanıtımı yapılarak *Kadınlarla Mor Bülten* dağıtıldı. Kadınların programa katılımını teşvik etmek amacıyla iki KİHEP katılımcısı programın kendi yaşantıları üzerindeki etkilerinden bahsettiler. Heyecanlı ve güzel bir sertifika töreni daha gerçekleştirmiş olduk.

Eskişehir Kent Konseyi Kadın Meclisi, kadın ressamların yaptıkları resimlerden oluşan bir sergi, gece fener alayı yürüyüşü ve gazeteci-yazar Zeynep Oral ile söyleşi

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Karabağlar, Bayraklı, Konak ve Balçova Belediyesi; kent konseyleri kadın meclisleri ve sivil toplum örgütlerinin desteğiyle eğitimi veren kurumlar arasında. KİHEP'le henüz tanışmayan belediyelere örnek olsun. Gönüllülük esasıyla verilen hizmeti, fırsata çevirmek ise biz kadınların elinde.

GÜZEL BİR ÖRNEK

Şenay Gümüşay ne demek istediğimi eğitimi alan bir kadın olarak çok daha iyi anlatıyor. 45 yaşında iş hayatına adım atışı, eğer istersek hiçbir şey için geç olmadığını en güzel örneği. Kararında KİHEP'te öğrendiklerinin etkisi büyük. Üstelik ilk işinde kadın komite başkanlığına kadar yükseldi. Bugün, 21 yıllık eşiyile çok daha sağlıklı bir iletişim kuruyor.

İşte Gümüşay'ın sözleri: "KİHEP'le kendimi tanıdım, bambaşka bir insan oldum. Kanuni haklarımı, şiddet çeşitlerini ve ondan korunma yollarını öğrendim... Tüm kadınların aslında hep aynı sıkıntılarla mücadele ettiğini, yalnız olmadığımı... Her canlı gibi ben de değerliyim. Kimsenin beni ezmesine, üzmesine izin vermiyorum artık. Topluluk önünde konuşmaya cesaret edemezken bugün, başkalarının haklarını da savunmak için en önde yürüyenlerdenim. Çünkü mutluluğun özü, başkalarını da kendin gibi mutlu görmekten geçiyormuş, öğrendim."

Bunca bilgiye rağmen hala, "Bu eğitime hiç de gerek yok" diyorsanız, sözün tükendiği yerdir orası.

Kadın örgütleri 8 Mart'ta, tüm Türkiye'de olduğu gibi Eskişehir'de de sokakları doldurdu. (Fotoğraf: Zekiye Şimşek)

ve "Kadın Olmak" kitabı için imza günü gibi etkinlikleri düzenledi. Demokratik Kadın Platformu ve diğer kadın örgütleri de 8 Mart Yürüyüşü gerçekleştirdi. Bizler de şehirdeki etkinliklere KİHEP'li kadınlar olarak katılım sağlamaya çalıştık.

Bir KİHEP Grubunun Ardından

Serap Koca

KİHEP Katılımcısı – İzmir

İzmir Bayraklı'da ikinci KİHEP grubu başlamadan önce ilk KİHEP grubu bir araya geldi. Arkadaşlarımızla "Nasılsınız? Hayatınıza neler kattınız?" diye konuşurken çok mutlu olduklarını ve yaşadıkları değişimleri anlattılar. Ben de arkadaşlarımın dile getirdiklerini toparlayıp bir yazı haline getirdim, sizlerle paylaşıyorum.

- Ben; ben diliyle konuşmayı öğrendim. Oysa bencilik olduğumu sanırdım. Kişiliğimin, düşüncelerimin, görüşlerimin benle başlayan cümlelerle var olduğunun farkına vardım. Sonra benden bize geldik, biz olduk, grup bilincimiz oluştu.
- Ben, doğru sandığım yanlışların farkına vardım. Cinsiyete bağlı çocuk yetiştirdiğimizi fark ettim: Kız çocuğunun yeri anasının dizinin dibidir. Erkek ondan çok küçük bile olsa, kız erkek kardeşine hizmet etmelidir...
- Erkekler hep ister, kızlar verir, kadınlar hep verir, analar hep verir. Zaten genlerinde var olan cinsiyetlerine katkıda bulunmayıp, günümüz erkek egemenliğini yıkmak için kızlarımızı eşit şartlarda, eşit haklar vererek yetiştirmeyi öğrendim.
- Ben doğru sandığım bir yanlış gördüm; feminizmin damgalandığını gördüm. Feminizmin hayatımızdaki yerini öğrendim. Kadınların yalnızca cinsiyet deneyimlerinden yola çıkarak yasaları sorgulama, birey olma hakkını koruma ve toplumsal eşitlik için mücadele etmelerinin feminizm olduğunu öğrendim. Erkeklerle karşı üstünlük değil, hor görme çabası değil, sadece eşitlik...
- Ben tekstilde çalışıyorum. Haklarımın farkına vardım. Hak verilmez, alınır. Eleştirel bakış açısını, doğruyu yanlışlı anladım. İnsan haklarının insanın organları gibi vazgeçilmez olduğunu, sadece devlet tarafından verilmeyeceğini, mücadeleler sonunda hakkımı alabileceğimi öğrendim.
- Ben bu eğitimle kendimi ifade etmeyi, düşüncelerimi dile dökme gücünü kazandım. Anne, eş, abla, kardeş olmanın dışında kendimin de değerli olduğunu, kendime zaman ayırmam gerektiğini, ailemin, çevremimin esiri olmamam, birtakım dayatmalara karşı hayır demem gerektiğini öğrendim.
- Ben ev kadınıyım. Evde çalışmanın maliyetinin bayağı fazla olduğunu gördüm. Evdeki kadının çalışmıyor, bir şey yapmıyor, üretmiyor görüldüğünü, önemsenmediğini anladım. Evde çalışan kadının emeğini görünür kılmak gerektiğini öğrendim. Ve çok önemli bir şey;

Serap Koca, KİHEP grubuyla ilgili hislerini paylaşıyor. (Fotoğraf: Nihal Bulmamış)

bunun için de örgütlenmek gerektiğini, örgütlenmenin ne demek olduğunu, bir amaç için bir araya gelen insanların neler yapabileceklerini öğrendim.

- Ben umut etmeyi, hayal kurmayı öğrendim. Kendim için yaşamayı ötelemişim. Bu eğitimde bunu fark ettim. Tepeden inme fikirlere hayır demeyi, birileri için değil kendim için yaşamayı, kendim için hayaller kurmayı, hayallerimi gerçekleştirmek için her türlü güçlüğü aşabileceğimi fark ettim.
- Ben emekliyim, hayatımın onayını aldım, çok mutluyum.
- Ben henüz çok gencim. Kaygılarım vardı. Bu eğitim bana beni getirdi, kendimi buldum. Yaşça büyük arkadaşlarımın deneyimleri ışığında daha az hatayla devam edeceğime eminim. Bu kadar çok bilgiyi, bu kadar hayat deneyimini bu yaşta paylaşma şansım olduğu için çok mutluyum.

Benle başlayan serüvenimizi bizle bitirmenin hazzını yaşıyoruz.

Biz bu eğitimde sır tutmayı öğrendik, terapi gibi saatler geçirdik.

Biz bir şeylerin değişmesi gerektiğinin farkına vardık.

Biz çevremize güzel örnekler olduğumuza inanıyoruz. Bir sürü ahtapotun kolları gibi her birimiz, bir yerlerde, bir şeyleri değiştirme çabasında olacağız.

Biz birbirimize teşekkür ediyoruz.

Hepimiz birbirimizden çok şey öğrendik.

Hukuk, Sosyal Politika ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Açısından ŞÖNİM'ler

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nın çağrısıyla 26-27 Ocak tarihlerinde düzenlenen **Hukuk, Sosyal Politika ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Açısından ŞÖNİM'ler Çalıştayı**, KİH-YÇ'nin de aralarında bulunduğu 48 kadın örgütünden 120 kadının katılımıyla İstanbul'da toplandı. Çalıştayda, geçtiğimiz 8 Mart'ta Meclis'ten geçen 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun birinci yılını doldurmak üzereyken, yasanın koordineli uygulanmasının en önemli araçlarından biri olarak tasarlanan ve henüz pilot safhasında olan ŞÖNİM'lere (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri), diğer adıyla KOZA'lara odaklanıldı.

Kadın örgütü ve belediye temsilcilerinden oluşan katılımcılar, sahadaki deneyimleri üzerinden yaptıkları değerlendirmelerde ŞÖNİM'lerle ilgili yasal belirsizliklere, uygulamada yaşanan zorluklara, kadınların destek hizmetlerine ulaşmasının önündeki engellere ve ŞÖNİM'ler için hazırlanan ve şu anda taslak halinde bulunan yönetmeliğe göre bağımsız kadın sığınaklarının müdahaleye açık hale gelmesine dikkat çektiler. Ayrıca uygulamadaki aksaklıkların, kadını birey olarak değil de ailenin bir

Çalıştayda KİH-YÇ kurucu başkanı Pinar İlkaracan, farklı koordinasyon merkezi modellerini dünyadaki örnekler üzerinden anlattı. (Fotoğraf: Deniz Bayram)

parçası olarak gören, ailenin korunmasını şiddetin önlenmesinin önüne yerleştiren devlet politikalarından ayrı değerlendirilemeyeceği konusunda görüş birliğine varıldı; bu fikirden yola çıkılarak "Kadın ve Eşitlik Bakanlığı" talebinde ortaklaşıldı.

Derneğimiz

kurucularından sevgili

Pinar İlkaracan'ın Çalıştayda yaptığı sunumda, kadına karşı şiddetle mücadelede etkin yasa ve mekanizmalar oluşturmanın ön şartları şu şekilde sıralanıyordu:

- 1) Kadına karşı şiddet konusunda çalışan tüm gruplar ve kurumlarla etkin bir koordinasyon ve ortak çalışma,
- 2) Yasanın ve mekanizmalarının ev içi şiddet konusundaki verilere ve araştırmalara dayanarak yapılması,
- 3) Yasanın kadına karşı şiddetin, toplumsal cinsiyet ayrımcılığından kaynaklandığını ve bir kadının insan hakkı ihlali olduğunu net olarak belirtmesi,
- 4) Yasanın kadına karşı şiddetin hiçbir şekilde hoş görülmemeyeceğini ve bu şiddetin önlenmenin devletin görevi olduğunu açıkça belirtmesi,
- 5) Şiddet mağdurlarının gerek yasal süreç, gerekse uygulamada tekrar mağdur edilmelerinin önüne geçilmesi,

6) Her adımda

şiddete uğrayan kadınların güçlendirilmesinin ana amaç olması ve kendi özgür iradeleriyle karar vermelerinin hedeflenmesi,

- 7) Yasanın ve planlanan her önlemin farklı konumlardaki kadınlara uygunluğunun ve etkinliğinin göz önüne alınması,
- 8) Yasanın, uygulamayı kontrol ve koordine edecek bir mekanizmanın kurulmasını da içermesi ve sağlaması,
- 9) Yasanın uygulamasının sürekli kontrol altında tutularak gerekli reformların yapılmasının sağlanması,
- 10) Yasanın en etkin şekilde uygulanabilmesi için tüm ilgili örgütleri ve kurumları kapsayan, toplumsal cinsiyet duyarlılığı olan ve verimli bir koordinasyon içinde çalışacak bir mekanizmanın oluşturulması.

VAKAD'a Kapatma Davası

Van Cumhuriyet Savcılığı aralarında Van Kadın Derneği'nin (VAKAD) de bulunduğu 10 dernek hakkında Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kapatma talebinde bulundu. Davanameye göre, VAKAD'ın deprem sonrası faaliyetleri "halkın örgüte sempatisini ve güvenini arttırmak" için yapılmış gibi değerlendirilirken, davanın

VAKAD'la ilgili bölümünde yer alan üç gizli tanığın hiçbirinin ifadesinde VAKAD'a değinilmiyor.

VAKAD Avukatı Müjde Tozbey Erden, Van depremi sonrasında polis görevlilerin VAKAD konteynırına yaptığı izinsiz bir arama sonucu buldukları bir ajandanın "PKK'ye yardım" delili olarak öne sürüldüğünü söyledi. Erden, "2004 yılında kurulan VAKAD, şiddet gören binlerce kadına yardım etmiştir. Bulunan ajandada yardım gören kadınların isimleri ve telefon numaraları ile verdiğimiz yardımlar yazılıydı. Dava hukuksuz ve art niyetlidir," dedi.

Defterlerden davanameye giren bilgiler ise gıda, ayakkabı, kıyafet, hijyenik ped ve bez listeleri, depremzedelere dair kısa notlar, grup çalışmalarını notları, kısacası VAKAD'ın

9 Nisan tarihinde kadın hareketinde dokuzuncu yılını dolduran VAKAD, şimdiye kadar ulaştığı binlerce kadın sayesinde yalnız değil. (Fotoğraf: VAKAD)

organize ettiği deprem sonrası destek ve yardım faaliyetlerine dair liste ve notlardan oluşuyor. Depremde kadınların isimleri ve iletişim bilgileri ne yazık ki gizlenmeye gerek duyulmadan bu davaname aracılığıyla elden ele geziyor.

VAKAD'ın ilk duruşması 4 Nisan'da gerçekleşti. Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nden sevgili Ebru Batık'ın da içinde olduğu 40 kişilik bir grup davayı izlemek için Van'a gitti. Duruşma sonrasında yapılan basın açıklamasında VAKAD'ın deprem süresince idari makamların sorumluluk alması gereken konularda faaliyet gösterdiği ve bunun idari makamların kadına yönelik şiddetle mücadelede yetersizliğini ifşa ettiği ifade edildi.

KARYA Kadın Derneği

Muğla'da kadınlar geçtiğimiz yıl ağustos ayında Karya Kadın Derneği'ni kurdular. Karya'nın kurucuları arasında KIHEP katılımcısı kadınlar ve KIHEP grup yönlendiricisi sevgili Semra Karaağaçlı da var. Muğla coğrafyasında 5000 yıllık Karya tarihine damgasını vurmuş önemli kadınlar bulunuyor, Karya Kadın Derneği de bu geleneğe dayanıyor. Karya'nın 8 Mart açıklamasını ve kuruluş hikâyesini sizlerle paylaşıyoruz.

KARYALI KADINLAR GELİYOR!

Biz; her biri yıllar boyu farklı alanlarda aktif olarak çalışmış olan kadınlarız. Böyle olmasına rağmen hayatımız boyunca, ulusal ve uluslararası tüm gelişmelerine karşın kadını her yerde ikincilleştiren sözlü yasalar dediğimiz geleneksel kurallar içinde kaldık.

Toplumsal yaşamın her aşamasında rastlanan kadının ikincileştirilmesi olgusu; kadının maddi ve manevi bütünlüğüne ağır zarar veren ciddi bir sorun olmasının yanında, kadının toplumsal yaşama aktif ve üretken katılımının önüne geçerek sosyal ve ekonomik kalkınma önünde bir engel oluşturmakta, kadın erkek eşitsizliğinin devamına neden olmaktadır.

Erkeklerden daha fazla çaba harcadığımız halde, onlar gibi davranmadıkça karar mekanizmalarında yer almamız mümkün olmadı. Ya geleneksel kadın rolünü benimseyip kurumlarda sadece ismen var olmak mümkündür ya da giyim, kuşam ve konuşma tarzımız ile onlara benzemeliydik. Kısaca "erkek gibi kadınları" oynamamız gerekiyordu.

Ve bir gün, her birimiz bulunduğumuz yerden yaşadıklarımızı fark ederek kadın-erkek eşitliğinin bir insan hakları sorunu olduğuna karar verdik.

Evrensel düşünerek yerel çalışan bizler, dünyanın ilk direnişçi kadın toplumu olan "Karyalı Kadınlar" adını alarak KARYA KADIN DERNEĞİ'ni kurduk. Derneğimiz; "Haklı şiddet yoktur" sloganıyla hareket ederek, kadınların renkleri, dinleri, etnik kimlikleri, eğitim durumları ve cinsel eğilimleri, fiziksel ve ruhsal yapıları nedeniyle küçümsenmesi ve ötekileştirilerek dışlanmasıyla mücadele etmektedir.

Derneğimiz, 2012 yılının Ağustos ayında kuruldu. Muğla'da kadın hareketinin ilk oluşum yılları 1987'ye dek uzanır. Yıllardır tüzel kişiliğimiz olmadan Türkiye genelinde çok iyi çalışmalarda bulunduk, aynı zamanda pek çok ilke de imza attık.

- Örneğin Muğla kadın hareketi, bu yıl dokuzuncusu yapılacak olan Ege Kadın Buluşmaları'nın çıkış şehri olarak tarihteki yerini alacaktır.
- Yerel seçimler öncesi tüm belediye başkan adaylarını toplayarak "Kadınların Yerel Yönetimden Beklentileri" adlı paneli ilk yaptığımızda yıl 1994'tü. Ve bu çalışmamız daha sonra Türkiye'nin çeşitli şehirlerinde yapılmaya başladı.
- 2004 yılında, Muğla Belediyesi'nin Sekibaşı Kadın Dayanışma Merkezi'nde, "Kadın Farkındalık Çalışmaları" yapmaya başladık. Ne yazık ki Merkez bu yıl belediye tarafından işletmeye dönüştürüldü ve çalışmalarımıza ara vermek zorunda kaldık.
- Şimdi bu çalışmalarımızı Karya Kadın Derneğimizin önderliğinde yapmaya devam ediyoruz.

Karya'nın kurucuları arasında KIHEP katılımcısı kadınlar ve KIHEP grup yönlendiricisi sevgili Semra Karaağaçlı da var. (Fotoğraf: Semra Karaağaçlı)

Geçen yıl kurulan derneğimizin en önemli hedefi, dünyadaki ve Türkiye'deki kadın hareketinin gündemini Muğla'ya, Muğla kadınlarının gündemini bu alanlara taşıyabilmektir. Bu hedef doğrultusunda belirlediğimiz öncelikli çalışma konularımız, kadın hareketinin gündemine bomba gibi düşen "Kürtaj Yasası", ayrımcılık ve şiddet oldu.

Son bir yıl içinde kadın bedenine yönelik düzenlemelerin ve saldırıların artması nedeni ile "Bedenim Benimdir" kampanyasını Muğla'da da başlatarak bu yılki 8 Mart'ta da ana konumuzun, hükümetin bu konuda yaptığı düzenlemeler ve yasanın iptali olması gerektiğini düşündük ve çalışmalarımıza başladık.

Türkiye'de yaşadığımız cinsiyete dayalı ayrımcılık başta olmak üzere, her türlü ayrımcılığa karşı mücadele etmenin kadın hareketinin misyonu olduğunu düşünüyor, bu konuda Muğla'da Karya Kadın Derneği'ne büyük bir görev düştüğünü biliyoruz. Bu nedenle yılda birkaç kez düzenlediğimiz farkındalık eğitimlerimizin ve temel

faaliyetlerimizin öncelikli teması, ayrımcılık ve ayrımcılık ile mücadele olacaktır.

2012 Kasım ayında, Muğla Kent Konseyi Kadın Meclisi ve Muğla Valiliği ile birlikte, 6284 Sayılı Yasa ile kadınlara yönelik şiddete karşı alınması gereken önlemleri uygulamakla ve değerlendirmekle yükümlü tüm kamu kurumlarını ve sivil toplum örgütlerini bir araya getiren bir değerlendirme çalıştayı düzenledik. Çalıştay sonucunda, kurumların eşgüdümlü bir şekilde birlikte çalışmalarını sağlayacak bir komisyon oluşturduk ve çalıştayı, 6284 Sayılı Yasa'nın Muğla'da etkin bir şekilde uygulanabilmesi amacıyla her yıl tekrarlamaya karar verdik.

14 Şubat'ta, dünyadaki ve Türkiye'deki kadınlarla birlikte "Yaşamla Dans: 1 Milyar Kadının Dans Etmesi Devrimdir" sloganıyla bizler de meydanlardaydık ve kadına yönelik şiddetin durması için dans ettik.

Erkek egemenliğinin ve eril kültürün son derece güçlü olduğu bir toplumda yaşadığımızı ve tüm bunlarla mücadelede işimizin kolay olmadığını biliyoruz. Ancak biz, bu uğurda ülkenin dört bir yanında mücadele eden kadın dostlarımızdan ve birbirimizden güç alarak yolumuza devam ediyoruz.

Yaşasın dünya kadınlarının birlik, dayanışma ve mücadelesi!

ULAŞMAK İÇİN

Adres: Şeh mahallesi, Saatlikule Cad. Keçeciler Sok. No:24 Muğla

Telefon: 0 536 877 32 59

Mor Mizah

Karikatürlerini yayımlamamıza izin veren sevgili **Piyale Madra**'ya teşekkür ederiz.

Kadına Karşı Şiddet BM Gündeminde

BM Kadın Örgütü Başkanı Michelle Bachelet, toplantının sonunda yaptığı konuşmada kişisel nedenlerden ötürü görevini bırakıp, ülkesine döneceğinin haberini verdi. (Fotoğraf: Catianna Tijerina)

57. Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu (KSK) oturumu, 4-15 Mart 2013 tarihleri arasında Amerika Birleşmiş Devletleri'nin New York kentinde düzenlendi. Birleşmiş Milletler (BM) üyesi ülkelerin delegasyonları ve sivil toplum temsilcilerinin geniş katılımıyla gerçekleşen bu yılki oturumun amacı, kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi ve ortadan kaldırılmasıydı. Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği adına oturuma Deniz Kaynak ve aynı zamanda resmi hükümet delegasyonunda sivil toplum temsilcisi olarak görev alan Pınar İlkcaracan katıldı.

57. KSK oturumu kapsamındaki etkinlikler üç ana kate-
goriden; hükümet delegasyonlarının resmi görüşmeleri, BM üyesi ülkelerin düzenledikleri yan etkinlikler ve sivil toplum kuruluşlarının düzenledikleri paralel etkinliklerden oluşuyordu. KİH-YÇ temsilcileri bu etkinliklerden ikisinde konuşmacı olarak bulundu. Pınar İlkcaracan konuşmacı olarak katıldığı Üst düzey Panel'de cinsellik ve doğurganlık hakları ve sağlığının kadına karşı şiddetin önlenmesiyle bağlantısına dikkat çekerken Deniz Kaynak, Soka Gakkai Uluslararası (Soka Gakkai International) adlı örgüt tarafından düzenlenen paralel etkinlikte KİHEP'in kadınların şiddeti durdurmasındaki etkisini anlattı.

BM Komisyonunun bu seneki toplantısı, Rusya, İran, Suriye, Katar, Vatikan gibi ülkelerin kadının insan haklarının ilerlemesine karşı direncine rağmen, kadına karşı

şiddetle ilgili çok kritik gelişmelerle noktalandı. Geçen yıl tarihinde ilk kez bir sonuç belgesi olmadan noktalanmış Komisyon toplantısından bu sene çeşitli güçlüklerle de olsa Türkiye'yi de yakından ilgilendiren kapsamlı bir sonuç belgesi çıktı. Şu anda derneğimiz tarafından tercüme edilmekte olan bu belgeye göre Komisyon, kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddetin köklerinde, kadın ve erkek arasındaki tarihi ve yapısal eşitsizlik olduğunu kabul etti. Üye ülkeler, kadınların ekonomi de dahil olmak üzere hayatın her alanında güçlenmesi, kaynaklara eşit ulaşımı, karar alma mekanizmalarında yer almaları gibi eşitlik mekanizmaları aracılığıyla şiddetin, kökenindeki nedenlere ulaşılmasıyla önlenilebileceğinde uzlaştı. Kadına ve kız çocuklarına yönelik şiddetle mücadelede çok sektörlü hizmet ve programların, yasaların ve politikaların etkin uygulanmasının ve konuyla ilgili delillere dayalı araştırmaların güçlendirilmesinin gerekliliği vurgulandı.

Ayrıca hafif silahların kadınlara ve kız çocuklarına şiddet uygulanmasındaki rolünün altı çizildi ve ilk defa kadın insan hakları savunucularının karşılaştığı şiddet riski böyle bir belgede tanınarak devletlerin onları koruma ve destekleme sorumluluğundan bahsedildi.

Tecavüze Karşı Binlerce Kadın Yürüdü

16 Aralık 2012 tarihinde Hindistan'da tıp öğrencisi genç bir kadına yolculuk ettiği otobüste toplu halde tecavüz edilmesinin ardından binlerce kadın günlerce süren protestolar gerçekleştirdi. 23 yaşındaki genç kadının hayatını kaybetmesinin ardından artan gösteriler, tecavüz cezalarını ağırlaştıran yeni bir yasanın kabul edilmesiyle sona erdi. Genç kadının ismiyle anılacak yeni yasa, toplu tecavüz, reşit olmayan birine tecavüz, polis veya yetkili birinin tecavüzü gibi suçlar için öngörülen cezayı iki katına, yani 20 yıla çıkarıyor; ayrıca röntgencilik, taciz, asitle yaralama gibi saldırıların cezalarını da artırıyor.

Aralık ayında hayatını kaybeden genç kadının yasına saygı amacıyla ülkede yeni yıl kutlamaları iptal edildi. Hükümetin yas açıklamasından sonra oteller, kulüpler, işyerleri ve ünlüler de yeni yıl etkinliklerini iptal edeceklerini duyurdu. Ayrıca tecavüze uğrayan kadınlar için yeni bir telefon hattı

Bu, 2011'de yolsuzluklara karşı sokaklara dökülen binlerce insandan sonra Hindistan'ın son yıllarda gördüğü en büyük protesto oldu. (Fotoğraf: Ramesh Lalwani)

açıldı ve sokaklardaki polis memuru sayısı artırıldı. Fakat protestocular, başkent Delhi'de her 14 saatte bir kadın tecavüze uğrarken bunların yetmeyeceğini, kadınların ikincil konumda görüldüğü toplumsal yapının kökten değişmesi gerektiğini söylemeye devam etti. Protestocuların taşıdığı pankartlarda "Kızına dışarı çıkmayı yasaklama, oğluna düzgün davranmasını öğret", "SAYGI! Bu bir rica değil, bu bir yasa değil. Bu senin görevin", "Hayır, hayır demektir" gibi sloganlar vardı.

Aile Konutu Şerhi İçin Yeni Düzenleme

Son Medeni Kanun değişikliği sırasında, kadın hareketinin mücadeleleri sayesinde kadınlar lehine çok sayıda yeni madde kabul edildi. Bu yeniliklerden biri de ailece oturlan evin üzerindeki satış, kiralama gibi hakların eşlerden sadece biri tarafından keyfi olarak kullanılmasının önüne geçecek "aile konutu şerhi" düzenlemesiydi. Yeni yasayla eşlerin varsa çocuklarıyla birlikte oturdukları ev "aile konutu" olarak tanımlandı ve bu konut üzerindeki haklarla ilgili düzenlemeler yapıldı.

Aile konutu üzerindeki haklar kadınlar için çok önemli, çünkü Türkiye'de genelde kira sözleşmeleri ve tapular erkeklerin üzerine. Herhangi bir anlaşmazlıkta bu durum kadınlar için büyük sıkıntılara, özellikle ekonomik güvenceden yoksun kadınların evsiz ya da sokakta kalma

korkusu yaşamasına neden olabiliyordu. O yüzden, bu yasal değişiklik kadınlar için büyük önem taşıyor.

Aile konutu şerhi, mahkeme kararıyla ya da kolay bir şekilde oturulan yerin tapu müdürlüğüne başvuru yapılarak alınabiliyordu. Ancak, 2011 yılında Danıştay 10. Dairesi, Tapu Sicil Tüzüğü'nün "Aile Konutu Şerhi" başlıklı bölümünün iptali talebiyle açılan davada yürütmenin durdurulması kararı verdi. Bu karar, kadınların yasadaki haklarını kullanmalarını zorlaştırmıştı. Neyse ki geçtiğimiz günlerde Danıştay açılan bu iptal davasını reddetti ve yeniden eski uygulama devreye girdi. Artık eskisi gibi kadınların aile konutu şerhi için tapu müdürlüğüne başvurmaları yeterli olacak. *Hukuk Köşesi*'nde bu konuyla ilgili ayrıntıları okuyabilirsiniz.

Hukuk Köşesi

Özlem Ayata

Avukat – İstanbul

OTURDUĞUNUZ EV İLE İLGİLİ YASAL HAKLARINIZ VAR

Evlilik süresince eşinizle ve varsa çocuklarınızla birlikte yaşadığınız eve, yasalarda "**aile konutu**" denir. Ailece yaşanan evin aile konutu olarak kabul edilmesi için eşler arasında resmi nikâh olmalıdır; imam nikâhı, uzun süreli birliktelikler, nişanlılık, sevgililik gibi durumlarda birlikte yaşanan ev yasalarca aile konutu olarak kabul edilmez.

Bir evin aile konutu sayılabilmesi için eşiniz ve varsa çocuklarınızla birlikte günlük ortak yaşamınızı burada sürdürüyor olmanız gereklidir. Zaman zaman ya da hafta sonu kullanmak amacıyla satın alınan veya kiralanmış yazlık, dağ evi, yayla evi gibi konutlar aile konutu sayılmaz.

Yasanın, birlikte yaşanan evi, aile konutu olarak kabul etmesi için bu yerin tapuda mutlaka mesken olarak kayıtlı olması şart değildir. Tapuda arsa olarak kayıtlı olan bir yerde eğer üzerinde bir bina varsa ve bu binada eşler birlikte yaşıyorlarsa aile konutu olarak kabul edilir. Yani gecekondular olarak adlandırılan tapusu olmadan inşa edilmiş evler de bu kapsamdadır.

Aile konutu, eşlerden birine ait olabileceği gibi kiralanmış da olabilir.

Birden çok konut sahibi olabilirsiniz ancak yasa bunlardan sadece birisini aile konutu olarak kabul eder.

EVİNİZ, EŞİNİZİN ÜZERİNE OLSA DA ONAYINIZ OLMADAN SATAMAZ, KİRALAYAMAZ, DEVREDEMEZ

Eşinizle birlikte yaşadığınız ev üzerindeki haklarınızı korumak için tapuya "**aile konutu şerhi**" işletmeniz gerekir. Bu işlemi yaptığınızda eşiniz, onayınız olmadan evinizi satamaz, ipotek ettiremez, kiralayamaz ya da devredemez. Tapuda üzerine aile konutu şerhi işlenmiş bir evin satılmasına onay vermiyorsanız, ev eşinizin üzerine kayıtlı olsa dahi satılamaz. Yani evinizin üzerine aile konutu şerhi işletirseniz, eşinizle bu konuda bir anlaşmazlık yaşadığınızda ortak bir yol bulmadan ve sizin de onayınız olmadan evinizle ilgili satış, ipotek, kiralama gibi işlemler yaptırılamaz.

KİRA SÖZLEŞMESİ EŞİNİZ ADINA OLSA DA HAKLARINIZ VAR

Kiralanmış bir ev de aile konutu olabilir. Kira sözleşmesi eşinizin üzerine olsa bile, ev sahibine evin "aile konutu" olarak kullanıldığını yazılı olarak bildirseniz ev sahibinin, kira sözleşmesi ile ilgili tüm işlerde eşinizin yanı sıra sizin de onayınızı alması gerekir. Artık eşlerden biri tek taraflı olarak kira sözleşmesini feshedemez. Örneğin; boşanma sırasında, kira sözleşmesi eşinin adına olan kadın evi kiracı olmadığı için boşaltmak zorunda kalmaz.

AİLE KONUTU ŞERHİ İÇİN MAHKEMEYE BAŞVURMAK ŞART DEĞİL, TAPU MÜDÜRLÜĞÜNE BAŞVURMANIZ YETERLİ

Aile konutu şerhi için evinizin bağlı olduğu tapu müdürlüğüne başvurabilirsiniz. Başvurunuzun kabul edilmesi ve eşinizle birlikte yaşadığınız konut üzerine aile konutu şerhi işletilebilmesi için aşağıdaki belgeleri tapu müdürlüğüne sunmanız gerekir:

- Evliliğinizin devam ettiğini göstermesi için nüfus müdürlüğünden alacağınız **nüfus kayıt örneği**,
- Konutta, eşinizle birlikte yaşadığınızı göstermesi için muhtarlıktan alacağınız, evde kimlerin oturduğunu gösteren **5 Numaralı Form**.

Bu belgeler ile birlikte tapu müdürlüğüne, aile konutu şerhi talebinizi içerir bir **dilekçe** vermeniz gereklidir. Aşağıda bunun için hazırlanmış örnek bir dilekçe bulabilirsiniz; dilekçedeki adres, isim gibi kişisel bilgileri kendiniz için düzenleyerek kullanabilirsiniz.

DİLEKÇE ÖRNEĞİ

Şişli 1. Bölge **Tapu Müdürlüğü'ne**,

19 Mayıs Mahallesi, Samanyolu Sokak, No:96, K:2, D:4, Şişli/İstanbul adresinde bulunan ve müdürlüğünüzde *53.ada 143.pafta 3.parselde* kayıtlı olan taşınmaz malın maliki/hissedarı bulunan *Ali Velioğlu*, ekte sunduğum Nüfus Kayıt Örneğinden de anlaşılacağı üzere eşimdir.

Yine ekte sunduğum Şişli İlçesi, Merkez Mahallesi Muhtarlığından aldığım *23.02.2013* tarihli Yerleşim Yeri (ikametgâh) Belgesinden de anlaşılacağı üzere bu taşınmaz malı aile konutu olarak kullanmaktayız. Bu itibarla, Medeni Kanununun 194. Maddesi uyarınca tapu kütüğüne aile konutu şerhi verilmesini arz ve talep ederim.

Tarih

Ad Soyadı

İmza

AİLE KONUTU ŞERHİ MAHKEMEDEN DE TALEP EDİLEBİLİR

Eşinizle birlikte yaşadığınız evin tapusuna aile konutu şerhi işletilebilmek için aile mahkemesine bu talebi içeren bir dilekçe ile başvurabilirsiniz. Başvurunuzun evinizin bulunduğu yere en yakın aile mahkemesine yapabilirsiniz, bulunduğunuz yerde aile mahkemesi yoksa asliye hukuk mahkemesine başvurabilirsiniz.

Mahkemeye vereceğiniz dilekçeye, aile konutu olarak kabul edilmesini istediğiniz evde eşiniz ve varsa çocuklarınız ile birlikte oturduğunuzu ve bu evi aile

konutu olarak kullanıldığınızı söyleyerek, bu yerin üzerine aile konutu şerhi konulmasını talep ettiğinizi yazmanız gereklidir. Dilekçede aile konutu olarak kabul edilmesini istediğiniz evin tapu ve adres bilgilerinizi yazmalısınız.

Mahkeme karar vermek için sizden aşağıdaki belgeleri ister, o nedenle bu belgeleri dilekçenize eklemeniz gereklidir:

- Oturduğunuz evin, aile konutu olduğunu kanıtlayan muhtarlık ve varsa apartman yönetiminden alınmış belge, ikametgâh senedi
- Tapu kaydı
- Vukuatlı aile nüfus tablosu

Mahkeme karar için sizden başka belgeler de isteyebilir, dilekçenizi mahkemeye verirken bunları öğrenmeniz kararın alınmasını hızlandırır. Mahkeme, yapılan başvuru üzerinden duruşma yapmaz, dosya üzerinden hızlıca karar verir.

Mahkeme kararını, evin kayıtlı olduğu tapu dairesine götürdüğünüzde birlikte yaşanan evin tapu kaydı üzerine derhal aile konutu şerhi işlenir.

DİLEKÇE ÖRNEĞİ

KADIKÖY ( ) AİLE MAHKEMESİ'NE

DAVACI: Ayşe Velioğlu

T.C. Kimlik No:123456789

Moda Mahallesi, Samanyolu Sokak, No:96, K:2, D:4, Kadıköy/İstanbul

DAVALI: Ali Velioğlu

T.C. Kimlik No:123456780

Moda Mahallesi, Samanyolu Sokak, No:96, K:2, D:4, Kadıköy/İstanbul

DAVA KONUSU: Aile konutu olarak tahsis ve tapuya şerh verilmesi

AÇIKLAMALAR:

[Haklarınızın ihlal edildiğini düşünüyorsanız, *Kadınlarla Mor Bülten*'in arka kapağındaki kurumlara ulaşabilir ya da Kadınlara Hukuki Destek Merkezi'nin (KAHDEM) internet sitesinde –isterseniz kimliğinizi gizleyerek– sorularınızı paylaşabilirsiniz: http://www.turkhukuk sitesi.com/kadin_haklari.php]

